

Museodraama Brinkhallin kartanossa

Maria Kananen

Mitä suurimmat tervetuloivotukset, arvon vieraat – tervetuloa Brinkhalliin, kartanooni. Nimeni on Bonsdorff, Gabriel von Bonsdorff.

Niin alkoi koululaisten draamakierros Brinkhallin kartanossa. Tervetuloivotuksen esitti kartanon entinen omistaja 1700- ja 1800-luvun vaihteesta. Tai tarkemmin ottaen omistajan haamu. Draamakierroksella siis tutustuttiin kartanoon kummitusten johdattelemina. Työnimenä teimme museodraamaa, mutta koska Kaks Kerrassa sijaitseva kartano ei ole varsinaisesti museo, käytän projektistamme tässä artikkelissa nimitystä draamakierros.

Tarkastellaan lyhyesti projektin taustoja. Kyseessä oli siis EU-rahoitteinen Turun Taideakatemia ja Turun yliopiston työelämäkurssi. Tarkoituksena oli saattaa eri opinahjojen opiskelijoita yhteistyöhön sekä tarjota kosketus kulttuurialan työelämään juuri projektityöskentelyn kautta. Varsinaiseksi tapahtumapaikaksi oli valittu Suomen Kulttuuriperinnön Säätiön hallussa oleva Brinkhallin kartano.

Projektin aikana toteutettiin draamakierrokset koululaisille, aikuisille sekä hieman vanhemmalle väelle. Lisäksi tehtiin kierroksia tukevat nettisivut. Nettisivuille tuotettiin myös kartanoon liittyvä virtuaalimaailma sekä koululaisille suunnattuja tehtäviä.

Projektin aikataulu oli hyvin tiivis. Työskentely aloitettiin tammikuun alussa ja valmista piti olla maaliskuun puolivälissä. Projektin ikään kuin huipentui kartanolla esitettäviin draamakierroksiin. Opiskelijoita oli mukana eri rooleissa Taideakatemia teatteripuolelta, mediatuotannosta sekä yliopiston kulttuurihistorian oppiaineesta. Tässä artikkelissa käsitelen juuri koululaisille suunnattua draamakierrosta, koska olin itse tekemässä sitä. Muuten projektin tuloksia voi tarkastella osoitteessa www.brinkallkierros.fi.

Ihmettelette varmaan, miksi asun näin isossa paikassa yksin, mutta kyllä täällä välillä ollaan kuin sillit... No, itse asiassa juttu on niin, että minä en asu tässä talossa aivan yksin. Täällä asuu minun lisäksi monia talon entisiä omistajia.

Avataan koululaiskierrosta pähkinänkuoressa. Työryhmässä oli lisäksi viisi teatteripuolen opiskelijaa. Kulttuurihistorian opiskelijana etsin tietoa kartanon vaiheista, omistajista ja ajankuvasta. Teatteriopiskelijat käsikirjoittivat, ohjasivat ja näyttelivät kierroksen. Joutuivatpa he myös opettamaan allekirjoittaneelle hieman näyttölemisen alkeita.

Kierroksella kartanon nykyinen omistaja Amanda sekä hänen ystävänsä, historioitsija Stina (minä), opastivat koululaisryhmää kartanon menneisyydestä kertoen. Kierroksella tutustuttiin myös kartanon kahteen entiseen omistajaan, herra Bonsdorffiin 1700-luvulta sekä herra Krookiin 1800-luvulta. Isännät siis viettivät kartanossa eläkepäiviään ja elävöittivät historian kulkua läsnäolollaan.

Lisäksi kierroksella törmättiin kartanon keittäjään Sylviaan sekä Amandan Kaarlo-setään. Kaarlo yritti ottaa kiinni kartanon kummituksia erikoisella laitteellaan. Tämä loi kierrokselle dramatiikkaa. Entisten isäntien lisäksi kartanossa majailivat myös riiviöhaamut Pilli ja Pulla, sekä tarunhohtoinen Valkoinen Neito.

Krook ja Bonsdorff harjoittelemassa miekkailukuvioita. Kuva: Maria Kananen.

-Minulla on Venäjän keisarikunnan keisari Aleksanteri toisen tuki takanani!

-Minkä keisarin? Eikös meillä ole kuningas Kustaa kolmas vallassa!

-Herrat, hyvät herra! Kyllä asia on niin, että meillä on täällä ihan presidentti ja eduskunta vallassa, eikö niin lapset?

Tarkoituksenamme oli siis osallistaa alakouluikäisiä lapsia menneisyyden maailmaan ja elävöittää samalla historiaa. Kartano itsessään on jo täynnä menneisyyden arvokkuutta ja arvoituksia. Menneisyyden hahmot hienoine pukuineen toivat vielä oivan lisän kokemukseen.

Kierroksella painotettiin huumoria ja dramaattisia käännteitä, tarkoituksena ei siis ollut kyllästyä lapsia tarkalla nippelitiedolla. Mukana oli myös musiikkiesityksiä. Ajattelimme, että jos onnistumme kierroksen avulla herättämään edes muutamassa lapsessa kiinnostuksen historiaan, olemme onnistuneet hyvin. Konkreettinen tavoite oli luoda lapsille jonkinlainen käsitys historian jatkumoista: Suomi on herra Bonsdorffin aikana ollut osa Ruotsia, Krookin aikana taas osa Venäjää. Nykyään olemme taas itsenäisiä presidentin ja eduskunnan ohjaamina.

Perimmäinen tavoite oli kuitenkin jossain oppimisen takana. Halusimme tarjota lapsille kokemuksen, joka irrottaa heitä arjesta. Jotain, mikä innostaa ja ilahduttaa vielä varsinaisen kierroksen jälkeenkkin.

Te näytätte siltä, että teille voisi luottaa pienen salaisuuden, vai mitä? Osaatteko sitten pitää tämän salaisuuden? Minä olen asunut täällä kartanossa jo niin kauan, että olen tullut tutuksi kartanon entisten omistajien kanssa ja pystyn näkemään heidät ilman apuvälineitä. Mutta te tarvitsette kummitusten näkemiseen vähän apua ja niinpä minä olen antanut valmistuttaa tällaiset viitat.

Moni lapsi hihkui kierrokselta lähtiessään, kuinka ihanaa oli osallistua ”välillä tällaiseen kivaankin”. Hyppäsi yksi lapsi kaulaani ja kiitti ihanasta kierroksesta. Kierroksen aikana todella huomasi, kuinka lapset eläytyivät mukaan tarinan käännteisiin. Dramaattiset tapahtumat mahdollistavat historian lisäksi myös oikean ja väärän toiminnan arvioimisen.

Kierrosta suunnitellessamme pyrimme ottamaan mukaan sellaisia keinoja, joilla lapsia saisi osallistumaan kierroksen aikana. Alussa heille annettiin taikaviitat, joiden avulla he näkivät kartanon aaveita. Viitat osoittautuivat hyvin tärkeiksi lapsille. Ne olivat konkreettinen asia, jotka merkitsivät ryhmän ja toivat toimintaan todellisuuden häivähdyksen. Lisäksi lapsilta kyseltiin välillä kierrokseen liittyviä asioita ja otettiin kontaktia hahmoihin. Pääsipä yksi rohkea lapsi painamaan haamukoneen nappia ja estämään kummituksen kiinnisaamisen.

**Nyt Bonsdorff vapaa on pullosta, voi Krookin kanssa taas taistella, Brinkhallin
omistussuhteista, ja kartanon herruudesta!**

Jännittävien käännteiden jälkeen kierros päättyi onnellisesti yhteislauluun. Me tekijöinä saimme palautetta oppilaiden ja opettajien lisäksi ohjaajiltamme. Kokemus oli hyvin opettavainen. Erityisesti opimme niistä seikoista, jotka tulee ottaa huomioon lasten kanssa työskenneltäessä ja liikuttaessa. Asioita on pyrittävä katsomaan lasten vinkkelistä. Mihin asioihin lapsi kiinnittää huomionsa, miten hän reagoi draaman tapahtumiin, miten hän liikkuu ja kuuntelee oppaan ohjeita.

Lisäksi opimme toki projektityöskentelystä. Kuinka aikataulut ja suunnitelmat saattavat muuttua, kuinka kaikkien on oltava valmiita joustamaan ja kuinka valmista tulee tiukasta aikataulusta huolimatta kun kaikki vaan keskittyvät olennaiseen.

Huomasimme myös, kuinka tämäntyyppisille kierroksille on varmasti tilausta. Siitä kertoivat niin lasten ilmeet kuin aikuisten kommentit. Itse koen tärkeäksi, että lapsia vietäisiin jo nuoresta asti tarpeeksi museoihin ja muihin kulttuuritapahtumiin. Kun kulttuurikohteista jää positiivisia muistoja lapsena, painuvat ne mieleen ja kannustavat jatkossakin kulttuurin pariin. Kulttuuri siis opitaan kokemaan läheiseksi ja luonnolliseksi osaksi arkea.

**Kun viitat kohta jo riisutaan, ei aaveet tääl lopeta eloan. Nyt hyvästi jääkää mut muistakaa,
Brinkhallissa taas tavataan! Brinkhallissa taas kohdataan!**

Koko poppoo. Vasemmalta Krook, Kaarlo, Sylvia, Bonsdorff, Stina, Amanda. Kuva: Maria Kananen.

Kaikki loppuu aikanaan, kuten tämäkin projekti. Varsinaisia draamakierroksia esitimme kahdelle koululuokalle. Näiden lisäksi yksi luokka pääsi seuraamaan esityksen kenraaliharjoitusta. Valtavan työmäärän tuloksia ei siis päästy hyödyntämään tämän enempää.

Kierrosten tulevaisuus onkin vielä avoin. Ajatuksena on, että kierroksia voidaan esittää mahdollisuuksien mukaan tulevana kesänä tai syksynä. Tämän toteutuminen riippuu tietenkin rahasta sekä siitä, löytyykö kierroksille tarpeeksi kysyntää. Tekijöinä toki toivomme, että kouluissa ja muuallakin ymmärrettäisiin tällaisten kierrosten anti ja tärkeys. Kulttuurin parissa koettuja onnistuneita hetkiä kun ei voi mitata rahassa.

Kirjoittaja on toivottavasti vuoden loppuun mennessä maisteriksi valmistuva innokas museologian opiskelija.

ks. <http://www.kulttuuriperinto.fi/index.php?m1=kohteet&m2=3&lang=fi>